

นวัตกรรมสังคมด้านพัฒนาพลังในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครราชสีมา

Active Ageing Innovation for Self-Independence of Ageing People

in Nakhon Ratchasima Province

คัมภีร์ต้น แก้วสุวรรณะ

10.14456/jrgbsrangsit.2017.3

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษานวัตกรรมสังคมเกี่ยวกับผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ทางด้านพัฒนาพลังของผู้สูงอายุ (2) เพื่อนำเสนอแบบจำลองเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำนวัตกรรมสังคมทางด้านพัฒนาพลังของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการนี้ผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการ วิจัย 3 ชนิด 1) การศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์เชิงลึก 2) การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม 3) การสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาทั้งผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องในประเทศไทย, เยอรมันนี, สวิตเซอร์แลนด์ และลาว จำนวน 40 คน แล้วนำข้อมูลมาจัดระเบียบวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และเสนอเป็นข้อมูลที่เป็นพื้นฐาน

นวัตกรรมสังคมด้านพัฒนาพลังในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุควรมีลักษณะดังนี้ 1) มีการเตรียมตัวเพื่อเป็นผู้สูงอายุ ในด้านการเงิน ด้านที่อยู่อาศัย 2) การสร้างจิตสำนึกในการดูแลผู้สูงอายุให้แก่ครอบครัวและชุมชน โดยเน้นใน 4 ด้านหลักคือ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสวัสดิการสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม 3) การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การตั้งชมรม การร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ การฝึกอบรมผู้สูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพื่อให้มีความรู้ออกไปช่วยเหลือผู้สูงอายุภายนอกในการแนะนำสุขภาพ การดูแลตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสังคมเปรียบเสมือนกับการออกช่วยเหลือสังคม ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจที่ท่าประโยชน์ต่อสังคม การที่ผู้สูงอายุได้อยู่กับคนใกล้ชิดหรืออยู่กับเพื่อนวัยเดียวกันก็ทำให้ผู้สูงอายุไม่ต้องรู้สึกปรับตัวมากนักและเข้าใจสภาพของร่างกายซึ่งเป็นรูปแบบบริการทางจิตใจที่สำคัญในอนาคต 4) มีความรู้ในการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเอง โดยอาศัยมาตรการของสังคมได้วางปัจจัยเอื้อและปัจจัยสนับสนุนอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือนวัตกรรมสังคมทางด้านพัฒนาพลังในการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ควรประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญ คือ 1) การส่งเสริมบุคลิกลักษณะของปัจเจกบุคคลที่มีพัฒนาพลัง ได้แก่ สภาพความแข็งแรงของร่างกาย การศึกษาและการเรียนรู้ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ และทัศนคติต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ 2) องค์ประกอบในด้านชุมชน สังคมและรัฐ ได้แก่ การให้บริการทางสุขภาพ กิจกรรมทางสังคมในด้านศาสนาและวัฒนธรรม การให้บริการการคมนาคมขนส่ง และ 3) องค์ประกอบในด้านการสื่อสารและสารสนเทศ

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, พัฒนาพลัง, นวัตกรรมทางสังคม

Abstract

The purposes of the research were to study about social innovation for the elderly in active ageing concept in Nakhon Ratchasima and to offer a social innovation model for the elderly in active ageing concept. This research is a qualitative research. The data were collected by in-dept interview, informal interview, non-participatory observation, participatory observation and focus group with the 40 ageing people from Thailand, Germany, Switzerland and Laos then analyzed synthesised and presented as basic information.

Active ageing concept in the elderly should require four main points: 1) the elderly should prepare themselves for financial and housing. 2) creating attitude of the elderly care to families and communities, that can encourage all parties with good attitude to care for the elderly especially the four points : health, social welfare, economic and social gathering. 3) social participation: club, high technology recreation activity, the capable elderly training to assist the others about health, self-taking care social adaptation as social assistance, living with peer or people in the same age make them not to adapt themselves too much and understand physical condition ,the important mind service for the future and 4) having the knowledge to take care of their own physical and mental health.

The suggestion of The study were : social innovation about Active ageing concept in Nakhon Ratchasima should consist of three major parts: 1) To promote active ageing the elderly about personality of their own such as health, education, occupation, economic status and awareness in community for the elderly. 2) The social support including the health service, transportation and religion and cultural activity. 3) Providing appropriate communication and information scheme to active ageing the elderly.

Key words: Ageing, Active Ageing, Social innovation